

JÉZUS JERUZSÁLEMBEN

JÉZUS egész eseménydús földi pályafutásának egyetlen mozzanata sem volt lebilincselőbb, emberibben megkapó, mint ez, amikor emlékezete szerint először ellátogatott Jeruzsálembe. Különösen az az élmény ösztönözte, hogy részese lehetett a templomi beszédeknek egyedül, és ez sokáig úgy élt az emlékezetében, mint a kései gyermekkorának és korai ifjúkorának nagy eseménye. Ez volt számára az első alkalom, hogy néhány napra önálló életet élvezhetett, hogy örülhetett a megkötések és megszorítások nélküli jövés-menésnek. A páska-ünnep hete alatti, a felnőttek által nem irányított rövid időszak volt az életében az első, hogy mindenféle kötelezettségtől mentes, teljes szabadságot élvezhetett. És ezt követően sok év múltán érezhette újra a minden felelősségtől való mentesség hasonló időszakát, még ha csak rövid időre is.

² ¶ A nők ritkán mentek el a páska-ünnepre Jeruzsálembe; az ő jelenlétükre nem volt szükség. Jézus azonban gyakorlatilag megtagadta, hogy elmenjen, hacsak az anyja nem tart velük. És amikor az anyja úgy döntött, hogy ő is megy, sok más názáreti asszony is vállalkozott az útra, így abban a páska-ünnepi társaságban volt a legtöbb nő a férfiak számarányához viszonyítva ama társaságok között, amelyek valaha is elmentek a páska-ünnepre Názáretből. A jeruzsálemi út során végig a százharmincadik istendicsőítést énekelték.

³ Jézus attól kezdve, hogy elhagyta Názáretet, egészen addig, amíg elért az Olajfák hegyének tetejére, a reménytelen várakozás tartós feszültségében élt. A vidám gyermekora alatt végig elismerő szavakat hallott Jeruzsálemről és annak templomáról; most pedig mindezt hamarosan a valóságban is láthatja. Az Olajfák hegyéről és kívülről, figyelmesebben szemlélve, a templom teljesítette Jézus minden várakozását, sőt többet is; de amint belépett annak szent kapuján, kezdetét vette a nagy kiábrándulás.

⁴ Jézus a szülei társaságában lépett be a templom területére, arra felé tartva, ahol csatlakozhatott az új fiak csoportjához, akiket Izráel polgáraiként most avatnak fel. Egy kicsit csalódott volt a templomi tömeg általános viselkedése miatt, ám a nap első igazán nagy megrázkódtatása akkor érte, amikor az anyja otthagya őket, hogy csatlakozzon az asszonyok köréhez. Addig még sohasem fordult elő Jézussal, hogy az anyja ne kísérte volna el a felavatási szertartásokra, és ugyancsak méltatlankodott, hogy az anyjának ilyen igazságtalan megkülönböztetést kell elviselnie. Bár erősen neheztelt emiatt, de az apjának mondott néhány tiltakozó megjegyzésen kívül nem szólt semmit. Viszont elgondolkodott, mélyen elgondolkodott ezen, s egy héttel később az írástudóknak és a tanítóknak is szegezte a kérdéseit.

⁵ Átesett a felavatási szertartásokon, de csalódott volt azok felületes és begyakorlott volta miatt. Hiányolta a názáreti zsinagóga szertartásainál megszokott személyes jeleget. Ez után visszament anyjához, hogy üdvözölje és

felkészült arra, hogy csatlakozzon apjához a templomban és az annak különféle udvaraiban, karzatain és folyosóin megteendő úton. A templom területén egyszerre több mint kétszázezer hívő lehetett jelen, és bár az épületek méretei — ahhoz képest, amilyeneket addig látott — nagy hatást gyakoroltak rá, jobban lekötötte őt a templomi szertartások és az azokhoz kapcsolódó istenimádat szellemi jelentőségének megfigyelése.

⁶ Bár a templomi szertartások nagyon megindítóan hatottak a szépérzékére és a jelképtiszteletére, mindegyre csalódást okozott neki az e szertartások valódi jelentéstartalmára adott magyarázat, melyet a szüleitől nyert válaszul az ő számos firtató kérdésére. Jézus egyszerűen nem volt hajlandó elfogadni azokat az istenimádati és vallásos áhítati magyarázatokat, melyekben helyet kapott az Isten haragja és a Mindenható dühe. E kérdések további megvitatása során, miután végeztek a templomlátogatással, amikor is az apja mindegyre szelíden erőltette, hogy fogadja el az igaz zsidó hiedelmeket, Jézus hirtelen szembefordult a szülei-vel és esdeklő tekintettel az apja szemébe nézve így szólt: „Apám, ez nem lehet igaz — a mennyei Atya nem tekinthet így a vétkező gyermekeire a földön. A mennyei Atya nem szeretheti kevésbé a gyermekeit, mint ahogy te szeretsz engem. És én tudom jól, hogy bármilyen esztelen dolgot teszek is, te sohasem engedsz szabad folyást a dühödnek velem szemben és sohasem gerjedsz haragra ellenem. Ha te, földi atyám, az Isteninek ily emberi képét birtokolod, akkor vajon a mennyei Atyának mennyivel több jósággal és túlaradó irgalommal kell rendelkeznie. Én bizony nem hiszek abban, hogy az én Atyám kevésbé szeret engem, mint az én földi atyám.”

⁷ Amint József és Mária meghallották az elsőszülött fiuk e szavait, nem szóltak semmit. És soha többé nem is próbálták más belátásra bírni őt az Isten szeretetét és a mennyei Atya könyörületességét illetően.

1. JÉZUS ELLÁTOGAT A TEMPLOMBA

¹ Bárhová ment is Jézus a templomudvarban, megrázta és viszolygást keltett benne a tiszteletlenség szelleme, melyet megfigyelhetett. A templomi tömeg viselkedését összegeyztethetetlennek tartotta azzal, hogy az „Atyja házában” tartózkodnak. De az ifjú életének legnagyobb megrázkódtatása akkor érte, amikor az apja elkísérte a nem-zsidók udvarába, ahol zajos halandzsa, hangos beszéd és szitkozódás keveredett az állandó birkabégetéssel és zsivajgó zajokkal, melyek a pénzváltóknak és az áldozati állatok és a különféle egyéb kereskedelmi árucikkek eladóinak a jelenlétéről tanúskodtak.

² De az illendőségérzékét mindenekfölött az sértette, hogy meglátta a léha kéjnőket, amint a templom e területén kellett magukat, pont olyan kifestett nők voltak ezek, akiket nem is olyan régen láthatott a szeforiszbéli látogatása alkalmával. A templom megszenteltségtelenítése előhozta

benne minden ifjúi felháborodását, és nem fogta vissza magát, amikor Józsefnek véleményt nyilvánított a dologról.

³ Jézus csodálta a templomhoz kötődő érzelmet és istentiszteletet, de megrázta őt az oly sok meggondolatlan hívő arcán látott szellemi rútság.

⁴ Ekkor ereszkedtek le a papok udvarába, a kőfal kiugró része alá, a templommal szemközti területre, ahol az ol-tár állt, hogy megfigyeljék, amint az állatok nyájait leölik és amint az áldozatot bemutató papok lemossák a vért a kezükről a barnaréz-kútnál. A vérfoltos kövezet, a papok véres keze és a kiszenvető állatok hangja több volt annál, mint amit ez a természetszerető fiú el tudott viselni. E názáreti fiú rosszul lett a szörnyű látványtól; belekapaszkodott az apja karjába és kérte, hogy vigye ki onnan. A nemzsidók udvarán át sétáltak vissza, és a harsány röhögés és a durva tréfálkozás, amit hallott, még az is felüdülés volt az iménti látványhoz képest.

⁵ József látta, hogy a fiát mennyire megviselte a templomban végzett szertartások szokások látványa és bölcsen körbevezette, hogy megmutassa neki a „szép kaput”, a korinthoszi barnarézből készült művészi kaput. De Jézus már eleget látott az első templomi látogatásán. Visszamentek a felsőudvarba Máriáért és a szabadban, távol a tömegtől sétáltak egy félórát, megnézték az ásmoni palotát, Heródes lenyűgöző otthonát és a római őrség tornyát. E séta alatt József elmagyarázta Jézusnak, hogy csak a jeruzsálemi lakosoknak szabad megtekinteniük a napi áldozásokat a templomban, és hogy a galileai lakosok csak évente háromszor jönnek el, hogy részt vegyenek a templomi imádatban: a páska-ünnepkor, pünkösd ünnepén (hét héttel a páska-ünnep után) és a sátoros ünnepen októberben. Ezeket az ünnepeket Mózes alapította. Ez után a másik két később elrendelt ünnepről, a templomszentelés és a purim ünnepéről beszélgettek. Ezt követően visszatértek a szállásokra és készültek a páska-ünnepre.

2. JÉZUS ÉS A PÁSKA-ÜNNEP

¹ Őt názáreti család volt a vendége a betániai Simon családjának, illetőleg tartózkodott náluk a páska-ünnep alatt, és Simon előre megvette az ünnepi bárányhúst a társaság számára. E bárányok tömeges leölése kavarta úgy fel Jézust a templomlátogatása során. A terv az volt, hogy a páska-ünnepi lakomát Mária rokonainál tartják, de Jézus rávette szüleit, hogy fogadják el a meghívást Betániába.

² Aznap éjjel összegyűltek a páska-ünnepi szertartások szokások megtartására, ették a sült húst kovásztalan kenyérrrel és keserű füvekkel. Jézust kérték fel, mint a szövetség új fiát, hogy mesélje el a páska-ünnep eredetét, és ő ennek ügyesen eleget is tett, azonban némiképp zavarba hozta a szüleit azzal, hogy számos olyan megjegyzést szőtt a történetbe, melyek az általa nemrégiben látott és hallott dolgok által az ő ifjúi, ám elgondolkodó elméjére gyakorolt benyomásokat tükrözték halványan. Ez volt a kezdete a páska-ünnep hétnapos szertartásainak.

³ Még e korai időpontban is, bár semmit sem mondott ez ügyben a szüleinek, Jézus gondolkodni kezdett a páska-ünnep megtartásának illendő voltáról úgy, hogy ne legyenek benne leölt bárányok. Magában biztosan érezte, hogy a mennyei Atya nem örül az áldozati felajánlások e látványának, és az évek múlásával egyre határozottabban eltökölte, hogy egy napon majd megalapítja a vértelen páska-ünnepet.

⁴ Jézus nagyon keveset aludt azon az éjszakán. A nyugalmát nagyon megzavarták a mészárlásról és a szenvedésről szóló visszataszító álmok. Elméjét felzaklatták és szívét megsebeztek az egész zsidó szertartásrendszer istentanáinak következtelenségei és képtelenségei. A szülei ugyancsak keveset aludtak. Meglehetősen összezavarták őket az éppen véget ért nap eseményei. Teljesen oda volt a lelki nyugalomuk a fiuk számukra furcsa és eltökélt hozzáállása miatt. Mária ideges, zaklatott lelkiállapotba került az éjszaka elején, József viszont higgadt maradt, bár éppúgy tanácstalan volt. Mindkettejük félt őszintén beszélni a fiúval e problémákról, bár Jézus örömet váltott volna szót a szüleinevel, ha merték volna bátorítani őt.

⁵ A másnapi istentiszteletek a templomban elfogadhatóbbak voltak Jézus számára és sokat enyhítettek az előző nap kellemetlen emlékein. A következő délelőttön az ifjú Lázár fogta kézen Jézust, és nekiindultak Jeruzsálem és környéke módszeres felfedezésének. Még a nap vége előtt Jézus felfedezte a templomkörnyéki különféle helyeket, ahol oktatási jellegű és kérdezz-felelek tanácskozások zajlottak; és eltekintve a szentek szentjéhez tett néhány látogatástól, hogy csodálkozva kutassa a szemével, hogy vajon mi is folyhat az elválasztó függöny mögött, az idejének legnagyobb részét a templom környékén, ezeken a tanítási vitauléseken töltötte.

⁶ A páska-ünnep hete alatt Jézus végig megőrizte a helyét a parancsolat új fiai között, és ez azt jelentette, hogy azon a korláton kívül kellett helyet foglalnia, mely minden olyan személyt elválasztott, aki nem volt Izráel teljes jogú polgára. Ahogy ez tudatosult az ifjúban, már tartózkodott attól, hogy feltegye azt a sok kérdést, melyek az elméjében ide-oda cikáztak; legalábbis tartózkodott ettől addig, míg a páska-ünnep véget nem ért és az újonnan felavatott ifjakra vonatkozó e megkötéseket feloldották.

⁷ A páska-ünnep hetének szerdáján Jézus engedélyt kapott, hogy hazamenjen Lázárral és az éjszakát Betániában töltsse. Ezen az estén Lázár, Márta és Mária hallhatták Jézust mulandó és örökkévaló, emberi és isteni dolgokról beszélni, és attól az éjszakától fogva mindhárman úgy szerették, mintha a saját testvérük volna.

⁸ A hét végére Jézus ritkábban látta Lázárt, ugyanis ő nem volt jogosult belépni még a templomi viták külső körébe sem, bár a külső udvarokban folytatott némely nyilvános vitára ő is ellátogatott. Lázár egyidős volt Jézussal, de Jeruzsálemben az ifjakat ritkán engedték el a törvény fiainak felavatására azelőtt, hogy betöltötték volna a tizenhárom éves kort.

⁹ A páska-ünnep hete alatt a szülei újra és újra úgy találtak Jézusra, hogy elkülönülten, egymagában üldögél, s ifjúi fejét a két kezére támasztva elmélyülten gondolkodik. Addig sohasem látták így viselkedni, és mivel nem tudták, hogy mennyire zavarta össze az elméjét és mennyire kavarta fel a szellemét az élmény, melyen átesett, komolyan összezavarodtak; nem tudták, hogy mitévők legyenek. Örültek, hogy a páska-ünnepi hét napjai véget érnek és azt szerették volna, hogy a furcsán viselkedő fiú biztosan hazatérjen Názáretbe.

¹⁰ Jézus nap mint nap a problémáival foglalkozott. A hét végére számos dologban rendet tett; de amikor eljött az idő a Názáretbe való hazatérésre, az ifjúi elméjében még mindig nagy volt a zavar és egy seregnyi megválaszolatlan kérdés és megoldatlan probléma gyötörte.

¹¹ Még mielőtt József és Mária elérte volna Jeruzsálemet, Jézus názáreti tanítója társaságában határozottan eltervezték, hogy Jézus vissza fog térni, amint eléri a tizenöt éves kort, hogy megkezdje a hosszas tanulmányait a rabbik egyik legismertebb felsőbb tanintézetében. Jézus elkísérte a szüleit és a tanárát a tanintézetben tett látogatásaira, de mind csüggedten tapasztalták, hogy Jézus mily közbönsnek mutatkozik minden iránt, amit csak mondtak vagy tettek. Mária nagyon fájlalta Jézusnak a jeruzsálemi úttal kapcsolatos megnyilvánulásait, és Józsefet mélyen felkavarták a fiú különös megjegyzései és szokatlan viselkedése.

¹² Összességében a páska-ünnep hete nagy esemény volt Jézus életében. Lehetősége volt találkozni rengeteg maga korabeli fiúval, akik szintén a felavatásra jelentkeztek, és e kapcsolatokat arra használta fel, hogy megtudja hogyan élnek az emberek Mezopotámiában, Turkesztánban és Pártusföldön, valamint Róma messzi, nyugati tartományaiban. Már igen jól ismerte azt, ahogy az egyiptomi és a Palesztina közelében fekvő vidékek fiataljai felnőnek. Ekkoriban több ezer fiatal tartózkodott Jeruzsálemben, és a názáreti fiú személyesen is megismert és többé-kevésbé alaposan kikérdezett több mint százötvenet közülük. Különösen érdekelték azok, akik a távol-keletről és a messzi nyugati országokból származtak. E kapcsolatok révén a fiú elkezdett vágyódni a világ különböző részeibe való elutazás iránt, hogy megismerje, hogy az embertársainak különféle csoportjai miként keresik a kenyerüket.

3. JÓZSEF ÉS MÁRIA ELINDULÁSA

¹ Úgy volt megbeszélve, hogy a názáreti társaság a templom mellett gyülekezik a páska-ünnepet követő hét első napjának késő délelőttjén. Így is tettek és elindultak vissza, Názáretbe. Jézus még elment a templomba, hogy meghallgassa a vitákat, miközben a szülei az útítársaik megérkezésére vártak. Közben a társaság felkészült az indulásra, a férfiak az egyik csoportban, a nők a másikban, mivel szokás szerint így utaztak a jeruzsálemi ünnepekre és tértek vissza onnan. Jézus Jeruzsálembé azzal a társasággal érkezett, melyben az anyja és az asszonyok voltak. Felavatott

fiatalemberként azonban most már az apja és a férfiak társaságában kellett volna hazautaznia Názáretbe. De miközben a názáreti társaság Betánia felé vette az irányt, Jézus teljesen belefeledkezett az angyalokkal kapcsolatos társalgásba a templomban, s egyáltalán nem volt tudatában annak, hogy a szülei indulási időpontja már el is múlt. És egészen a templomi beszélgetések déli félbeszakításáig nem is vette észre, hogy otthagyták.

² A názáreti utazók nem hiányolták Jézust, mert Mária azt feltételezte, hogy a férfikkal utazik, míg József úgy gondolta, hogy az asszonyokkal tart, lévén Jeruzsálembé is velük jött, Mária szamarát vezetve. Egészen addig nem vették észre a hiányát, amíg el nem érték Jerikót és az éjszakai megpihenésre készülődtek. Miután a társaságnak a Jerikóba érkező utolsó csoportját is kikérdezték és megtudták, hogy egyikük sem látta a fiukat, álmatlanul töltötték az éjszakát, az járt a fejükben, hogy vajon mi történhetett vele, felidéztek a páska-ünnepi hét eseményeivel kapcsolatos számos szokatlan megnyilvánulását, és enyhén korholták egymást amiatt, hogy nem gondoskodtak arról, hogy Jézus ott legyen a csoportjukban még mielőtt Jeruzsálemből elindulnak.

4. AZ ELSŐ ÉS A MÁSODIK NAP A TEMPLOMBAN

¹ Időközben Jézus a délután folyamán is a templomban maradt, figyelve a beszélgetéseket és élvezve a csendesebb és illedelmesebb légkört, mert a páska-ünnepi hét nagy tömegei már eltűntek. A délutáni beszélgetések végén, melyek egyikében sem vett részt, Jézus elindult Betániába, és épp akkor ért oda, amikor Simon családja az esti étkezéshez készülődött. A három gyermek odavolt az örömtől, hogy viszontláthatják, és Jézus az éjszakát Simon házában töltötte. Az est folyamán kevésbé foglalkozott a házigazdával, inkább sok időt töltött a kertben egyedül, csendes elmélyedésben.

² Másnap korán már talpon volt és visszament a templomba. Az Olajfák hegyének tetején megállt és keserű könnyeket ontott az elébe tároló táj láttán — egy szellemileg elszegényedett népet látott, melyet a hagyomány köt gúzsba és amely a római légiók felügyelete alatt él. A kora délelőtt már a templomban találta, ahol is eldöntötte, hogy bekapcsolódik a vitákba. Időközben József és Mária szintén kora hajnalban kelt azzal a céllal, hogy visszamennek Jeruzsálembé. Először a rokonok házához siettek, ahol a család együtt lakott a páska-ünnepi hét alatt, de kiderült, hogy senki sem látta Jézust. Az egész napos hiábavaló keresés után éjszakára visszatértek a rokonokhoz.

³ A második vitanapon Jézus megengedte magának, hogy kérdéseket tegyen fel, és nagyon meglepően bekapcsolódott a templomi vitákba, de ennek során mindvégig hű maradt az ifjú helyzetéhez. A kiélezett kérdései néha némiképp meghökkentették a zsidó törvény tanult tanítóit, de Jézus az őszinte pártatlanság szelleméről tett tanúbizonyságot, melyhez nyilvánvaló tudásszomj társult, s így

a templomi tanítók többsége kész volt kellő megfontoltsággal kezelni a fiút. De amikor meg merte kérdőjelezni annak igazságos voltát, hogy egy részeg nem-zsidó embert halálra ítélték, mert elhagyta a nem-zsidók udvarát és akaratlanul a templom tiltott és állítólagosan szent részébe tévedt, akkor az egyik kevésbé türelmes tanító meglegelte a fiú burkolt bírálatát és fenyegetően rámeredve megkérdezte, hogy hány éves. Jézus azt válaszolta, hogy „valamivel több mint négy hónap múlva tizenhárom”. „Akkor”, folytatta a most már ingerült tanár, „mit keresel itt, hisz te még nem vagy a törvény fiának korában?” És amikor Jézus elmagyarázta, hogy már átesett a páska-ünnepi felavatáson, és hogy már elvégezte a názareti tanodákat, a tanítók egyhangúan azt a gúnyos megjegyzést tették, hogy „Tudhattuk volna; a fiú Názáretből való.” De a vezető ragaszkodott ahhoz, hogy Jézust ne támadják, ha egyszer a názareti zsinagóga vezetői engedélyezték a tanodák befejezését, formailag tizenkét éves korában a tizenhárom helyett; és eltekintve attól, hogy Jézus néhány bírálója felke-rekedett és elment, úgy határoztak, hogy a fiú tanulóként továbbra is nyugodtan jelen lehet a templomi vitákon.

⁴ Amikor ez, a templomban töltött második nap is véget ért, Jézus újra elment Betániába, hogy ott töltsen az éjszakát. És megint csak kiment a kertbe elmélkedni és imádkozni. Nyilvánvaló volt, hogy az elméje komoly problémák vizsgálatával volt elfoglalva.

5. A HARMADIK NAP A TEMPLOMBAN

¹ Jézusnak az írástudókkal és tanítókkal a templomban töltött harmadik napján sok olyan látogató is megjelent, aki hallott e galileai fiúról, s eljöttek, hogy élvezzék, amint a fiú összehavarja a törvény bölcs férfijait. Simon is eljött Betániából, hogy megnézzék, miben sántikál a fiú. E nap folyamán József és Mária folytatta a nyugtalan kutatást Jézus után, több alkalommal elmentek még a templomba is, de meg sem fordult a fejükben, hogy tüzetesebben átkutassák a vitázó csoportokat, bár egy alkalommal csaknem elég közel kerültek ahhoz, hogy meghallják a fiú figyelmet követelő hangját.

² Még a nap vége előtt a legnagyobb templomi vitacsoport teljes figyelme a Jézus által feltett kérdésekre összpontosult. A számos kérdése között voltak ezek is:

³ 1. Valójában mi van a szentek szentjében, a függöny mögött?

⁴ ¶ 2. Izráelben miért kell az anyákat elkülöníteni a templomi istenimádatot végző férfiktól?

⁵ ¶ 3. Ha az Isten olyan atya, aki szereti a gyermekeit, akkor miért az állatok leöldösésével akarjuk biztosítani az isteni kegyet — talán félreértelmezzük Mózes tanítását?

⁶ ¶ 4. Lévéen, hogy a templom a mennyei Atya imáadásának van szentelve, vajon összhangban van-e ezzel az, hogy engedélyezzük olyanok jelenlétét, akik világi csereüzleteket kötnek és kereskednek?

⁷ ¶ 5. Vajon a várt Messiásnak múlandó hercegnek kell-e lennie, aki Dávid királyszékébe ül, vagy inkább az

élet fényeként kell működni a szellemi ország megteremtésében?

⁸ ¶ És az egész nap folyamán azok, akik hallhatták, elcsodálkoztak e kérdéseken, és Simon volt közülük az, aki a legjobban megrökönyödött. E názareti ifjú több mint négy órán keresztül e zsidó tanítóknak szegezte ama kérdéseit, melyek gondolkodásra és lelkiismeret-vizsgálatra készítettek őket. Jézus kevés észrevételt tett a felnöttek megjegyzéseire. A tanítását azokon a kérdéseken keresztül adta át, melyeket feltett. A kérdés ügyes és ravasz megfogalmazásával egyszerre kérdőjelezte meg a tanításaikat és sugallta a magáét. A kérdésfeltevésének módjában megnyerően keveredett az éleslátás és a humor, mely révén még azokkal is megkedveltette magát, akik többé-kevésbé nehezteltek rá az ifjú lelkesedése miatt. Jézus mindig rendkívül egyenes és megfontolt volt e kényes kérdések feltevésékor. Ezen a mozgalmas délutánon a templomban ugyanazt az idegenkedést mutatta aziránt, hogy tisztességtelen előnyre tegyen szert valamely ellenfelével szemben, mint ami az ő egész későbbi nyilvános segédkezését is jellemezte. Gyermekeként, és később férfiként, láthatólag teljesen mentes volt mindenféle olyan önző vágytól, hogy egy vitát pusztán azzal nyerjen meg, hogy észteni győzelmet arat a társai felett, lévén, hogy csak egyetlen dolog érdekelte igazán: hogy hirdesse az örökkévaló igazságot és így teljesebb kinyilatkoztatást tegyen az örökkévaló Istenről.

⁹ ¶ A nap végen Simon és Jézus elindult vissza, Betániába. Az út legnagyobb részén a férfi is és a fiú is hallgatott. Jézus ismét megállt az Olajfák hegyének tetején, de ahogy a várost és annak templomát nézte, már nem sírt; csak lehajtotta a fejét csöndes áhítatban.

¹⁰ Betániában az estebéd után megint elhárította a kérést, hogy csatlakozzon a kedélyes családi körhöz, s inkább kiment a kertbe, ahol késő estig kint is maradt, de hiába próbált valamiféle határozott tervet kidolgozni az életműve problémájának megoldására és döntést hozni arról, hogy mi volna a legjobb módja annak, hogy a hazája szellemileg vak polgárai számára kinyilatkoztassa a mennyei Atya szebb képét és így kiszabadítsa őket a törvény, a szertartásos szokások, a szertartásrend és az elavult hagyomány szörnyű rabságából. De a tiszta világosság még nem jött el ehhez az igazságkereső fiúhoz.

6. A NEGYEDIK NAP A TEMPLOMBAN

¹ Jézus különösképpen megfélekedett a földi szüleiről; még reggel is, amikor Lázár anyja szóvá tette, hogy a szülei ekkorra már bizonyára hazaértek, nem úgy tűnt, hogy Jézus felfogta volna, hogy a szülei talán valamelyest aggódnak, amiért hátramaradt.

² Újból elment a templomba, de most nem állt meg csendes elmélkedésre az Olajfák hegyének tetején. A reggeli viták során sok időt szenteltek a törvénynek és a látnokoknak, és a tanítók elképedtek, hogy Jézus milyen jól ismeri az írásokat, héberül éppúgy, mint görögül. De nem is annyira az igazságra vonatkozó tudásán csodálkoztak, hanem a fiatalágán.

³ A délutáni tanácskozáskor még épp csak elkezdtek válaszolni az ima céljával kapcsolatos kérdésére, amikor a vita vezetője felkérte a fiút, hogy jöjjön ki, s maga mellé ültetve őt, megkérte, hogy fejtse ki a saját nézeteit az imáról és az istenimádatról.

⁴ ¶ Az előző este Jézus szülei már hallottak e különös ifjúról, aki oly ügyesen vívja a szócsatákat a törvénytárgyalókkal, de nem gondoltak arra, hogy e fiú az ő fiuk lehet. Már éppen eldöntötték, hogy elindulnak Zakariás háza felé, mivel úgy gondolták, hogy Jézus talán ellátogatott Erzsébethez és Jánoshoz. Arra gondolván, hogy Zakariás talán a templomban van, meg is álltak ott, útban Júda városa felé. Ahogy áthaladtak a templomudvarokon, képzelhettek a meglepetésüket és megrökönyödésüket, amikor felismerték az elveszett fiú hangját és meglátták őt magát a templomi tanítók között ülve.

⁵ Józsefelnémult, de Mária nem fogta vissza a régóta felgyülemlett félelmeit és aggodását, ahogy az elképedt szülei köszöntésére felálló fiúhoz odaszaladt. Mária így szólt Jézushoz: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Már több mint három napja, hogy az apád és én bánkódva keresünk. Mi lelt téged, hogy így elhagytál bennünket?” Feszült pillanat volt ez. Minden szem Jézusra szegeződött, hogy hallják a válaszát. Apja rosszallóan nézett rá, de nem szólt semmit.

⁶ ¶ Emlékezzetek, hogy Jézust már fiatalembernek kellett tekinteni. Befejezte a gyermekeknek előírt tanodát, elismerték őt, mint a törvény fiát és átesett az Izrael polgárává avatáson. És az anyja még most is elég komolyan leszidta az összegyűlt emberek előtt, őt, aki éppen az ifjú élete legkomolyabb és legfennköltebb dolgával volt elfoglalva, s ezzel dicstelenül elvegye tőle a legnagyobb lehetőséget, melyet valaha is kapott arra, hogy az igazság tanítójaként, a pártatlanság tanhirdetőjeként, a mennyei Atyja szeretetteljes jellemének kinyilatkoztatójaként lépjen fel.

⁷ De a fiú megbirkózott a helyzettel. Ha helyesen ítéletek meg mindama tényezőket, melyek a helyzet kialakulásában közrejátszottak, akkor jobban megérthetitek a fiú azon válaszában rejlő bölcsességet, amit az anyja akaratlan szemrehányására válaszolt. Egy pillanatnyi gondolkodást követően Jézus azt mondta az anyjának: „Miért kerestetek engem ilyen sokáig? Hát nem gondoltátok, hogy itt fogtok engem találni az Atyám házában, hiszen eljött az idő, amikor az Atyám ügyében kell járnom?”

⁸ Mindenki meglepődött a fiú beszédmódján. Mindannyian csendben visszavonultak és otthagyták őt a szüleiivel. Ekkor az ifjú ember feloldotta a hármuk zavarát azáltal, hogy csendesen azt mondta: „Gyertek, szüleim, senki

sem tett mást, mint amit a legjobbnak gondolt. A mennyei Atyánk rendelte el e dolgokat; térjünk hát haza.”

⁹ Csendben kerekedtek fel, s az éjszaka beálltára elérték Jerikót. Csak egyszer álltak meg, mégpedig az Olajfák hegyének tetején, amikor is a fiú a vándorbotját felemelve és az erős érzelmi felindulástól egész testében reszketve azt mondta: „Ó Jeruzsálem, Jeruzsálem és annak népe, mily rabszolgák vagytok — szolgálai a római igának és áldozatai a saját hagyományaitoknak — de visszatérek majd, hogy megtisztítsam ama templomot és megszabadítsam a népet e rabságból!”

¹⁰ A Názáretbe tartó háromnapos útjuk során Jézus keveset szólt; a szülei sem beszéltek sokat az ő jelenlétében. Egész egyszerűen nem tudták megérteni az elsőszülött fiuk viselkedését, de megőrizték a szívükben a mondásait, még ha azok jelentését nem is tudták felfogni teljesen.

¹¹ Hazaérvén Jézus röviden szólt a szüleihez, biztosítva őket a szeretetéről és tudatva velük, hogy nem kell attól tartaniuk, hogy a viselkedése által újra okot ad nekik a nyugtalankodásra. A nagy jelentőségű bejelentését azzal zárta, hogy „Bár nekem a mennyei Atyám akaratát kell megcselekednem, engedelmes leszek a földi atyámmal szemben is. Várom, hogy eljőjön az én időm.”

¹² ¶ Bár Jézus gondolatban számos alkalommal elutasította, hogy *elfogadja* a szüleinek azon jó szándékú, ám megfontolatlan próbálkozásait, melyekkel a gondolkodásmódját befolyásolni akarták vagy hogy megalkossák az ő földi ténykedésének tervét, mégis, a paradicsomi Atyja akaratának megcselekedésére való elhivatottságával összeegyeztethető mértékben, a lehető legtisztességtudóbban *alkalmazkodott* a földi atyja óhajaihoz és a húsvér testi családja szokásaihoz. Még ha nem is tudott valamit elfogadni, minden lehetőet megtett az alkalmazkodás érdekében. Valóságos művész volt abban, ahogy az elhivatott kötelességét és a családi hűségből és a közösségi szolgálatból eredő kötelezettségeit összeegyeztette.

¹³ ¶ József tanácstalan volt, Mária azonban, amint végig gondolta a történeteket, megnyugodott, végül pedig úgy tekintette Jézusnak az Olajfák hegyén tett kijelentését, mint látnoki szót arról, hogy a fia Izrael megszabadítójaként teljesíteni fogja a messiási küldetését. Új ösztönzést kapott arra, hogy a gondolatait hazafias és nemzetieskedő csatornába terelje és ebben támaszkodott fivére, Jézus kedvenc nagybátyja fáradozásaira is; és Jézus anyja minden más módon is hozzáfogott ahhoz a feladathoz, hogy felkészítse az elsőszülött fiát arra, hogy vállalja azok vezetését, akik helyreállítják majd Dávid királyszékét és mindörökre lerázzák a politikai rabságot jelentő nem-zsidó igát.